

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Дизайн тканин та одягу	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	нормативна
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	6

ІСТОРІЯ КОСТЮМА І КРОЮ

Семестр 6 (2024-2025 н. р.)

Викладач	Будяк Вікторія Валеріївна, канд. мист., ст. викладач
E-mail	toris87@ukr.net
Заняття	за розкладом (дистанційно)
Консультації	за домовленістю (дистанційно)
Телефон	+380 63 177 47 97 (викладач в Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – ІКК); 2) у полі тексту листа позначити ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються); 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. *Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на ел. пошту викладача. Консультавання з викладачем відбуваються у визначені дні та години. Додатковим каналом комунікації з викладачем є листування у Telegram. За умов дистанційних занять використовується програма Google Meet. Посилання на заняття у Classroom. Акаунт студента у Telegram та Google Meet повинен бути названий справжнім іменем і прізвищем студента.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна базується на таких дисциплінах, як «Історія зарубіжного мистецтва», «Історія української культури і мистецтва», «Матеріалознавство»; «Формоутворення (за спеціалізацією)».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Історія моди. Ілюстрована енциклопедія з давнини до сьогодення. Харків: Фактор, 2014. 256 с.
3. Культура і побут населення України: Навч. посібник для вузів / В.І. Наулко, Л.Ф. Артюх, В.Ф. Горленко та ін. К.: Либідь, 1991. 230 с.
3. Стамеров К.К. Нариси з історії костюмів. Київ: Мистецтво, 2007. 431 с.
4. Шевнюк О.Л. Історія костюма : навч. посіб. М-во освіти і науки України. Київ, 2008. 375 с.
5. Словник дизайнера одягу : термінологія та поняття для студентів ОПП «Дизайн одягу (взуття)», ОПП «Концептуальний дизайн». Частина I [Електронний ресурс] / Укл. : О.М.

Лагода, В.В. Будяк ; М-во культури та інформаційної політики України, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв . Харків : ХДАДМ, 2023. 85 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо викладач може запропонувати переглянути за електронною адресою.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «ІКК» є надання студентам теоретичних знань та засобів їх опанування, що складає основу для вивчення профільюючих дисциплін освітньо-професійної програми «Дизайн одягу (взуття)». На лекційних заняттях студенти набувають навички теоретичного та практичного аналізу формотворчих матеріалів в історичному костюмі з можливістю подальшого втілення результатів роботи у проєктну діяльність.

Дисципліна «ІКК» надає студентам знання щодо широкого кола питань, пов'язаних з принципами крою та особливостями їх застосування в історичному костюмі як «модних», тобто: з шляхами формування естетичних канонів – ідеалів моди, що були притаманні конкретним історичним епохам та формам костюма, які віддзеркалювали уявлення часу щодо ідеалу краси; а також з конструктивно-художніми і технологічними особливостями цих технік крою у народному й світському костюмах, як засобах їх формоутворення, що обумовлювали текстильні (тканих і нетканих) матеріали, особливості композиційного вирішення різних складових костюма, їх декорування та оздоблення.

Завдання дисципліни полягають у наступному:

- розкриття ролі та значення художньо-образних, декоративних, стильових, техніко-технологічних, кольорово-фактурних та інших характеристик текстильних матеріалів, їх ролі у розвитку історичних форм костюма;
- розкриття механізмів взаємодії художньо-образних і конструктивно-технологічних властивостей текстильних одягових матеріалів і складових процесу формоутворення історичних форм костюма, які набували значення модних; характеристика формотворчих властивостей матеріалів як чинників виникнення та поширення тенденцій моди в різні історичні періоди;
- опанування понятійно-термінологічного апарату сучасного мистецтвознавства та культурології щодо одягу, одягового текстилю, технік крою, їх розмаїття та властивостей в контексті такого широкого соціокультурного явища як мода, її соціальних та естетичних функцій.

Практичний курс будується на послідовному вивченні теоретичного матеріалу. Під час самостійної роботи студенти збирають, систематизують, фіксують (замальовують, фотографують тощо) найбільш важливі зразки та їх застосування в костюмі, а також виконують індивідуальні завдання згідно з вивченими темами щодо формування та поширення тенденцій моди в історичному костюмі.

Вимоги до знань, умінь та навичок

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні етапи історичного розвитку технік крою, які застосовувалися для створення західноєвропейського одягу;
- основні стильові напрямки в історії західноєвропейської моди, виникненню яких сприяли ті чи інші техніки крою та конструктивно-декоративні прийоми;
- основні засоби формоутворення західноєвропейського костюма обумовлені техніко-технологічними, художньо-естетичними, кольорово-фактурними і текстурними

властивостями текстильних матеріалів, їх декорування та оздоблення в історичному народному і світському – модному костюмі;

- особливості історичного розвитку традиційного костюму на теренах України, притаманні йому текстильні матеріали та техніки крою;

- основні регіональні комплекси, типи та форми українського костюма, традиційні текстильні матеріали і способи їх опорядження;

вміти:

- творчо використовувати в своїй роботі класичну спадщину та народні традиції щодо технік крою;

- на підставі знань щодо особливостей розвитку одягового текстилю, історичного та традиційного костюму, тенденцій моди, якими вони обумовлені, здійснювати процес художнього проектування сучасних текстильних виробів;

- розмовляти професійною мовою, використовуючи спеціальну термінологію та оперувати спеціальними термінами;

володіти:

- методиками техніко-конструктивного, мистецтвознавчого та структурно-семіотичного аналізу текстильних зразків у модному одязі, особливостей застосування текстилю у формотворчих процесах щодо історичного або традиційного костюму.

Відповідно Стандарту вищої освіти України (затвердженого МОНУ 21.12.2018 р. № 1433) дисципліна забезпечує набуття студентами таких компетентностей:

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю і невизначеністю умов;

ЗК1 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК4 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК7 – Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

ЗК9 – Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК5 – Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.

Завдяки цьому дисципліна забезпечує наступні програмні результати навчання:

ПРН1 – Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях;

ПРН3 – Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень;

ПРН6 – Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні;

ПРН7 – Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень;

ПРН8 – Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію;

ПРН10 – Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі;

ПРН13 – Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати еко культуру засобами дизайну.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «ІКК» охоплює теоретичні знання, що характеризують основні етапи виникнення, становлення та розвитку моди як явища, обумовленої еволюційними змінами в розвитку текстильних матеріалів для одягу, його формоутворенням, функціями, особливостями опорядження та декорування. Зародження історії моди, вплив історичних художніх стилів на текстиль розглядається від найдавніших часів до початку ХХ століття. Дисципліна орієнтована на формування у студентів здатності застосовувати набуті теоретичні знання в сучасних дизайн-практиках.

Дисципліна вивчається протягом 6 семестру на 3 курсі: 6 кредити ECTS, 180 навчальних годин, в тому числі 75 годин – аудиторні (60 год. – лекційні, 15 год. – семінарські заняття) та 105 годин – самостійної роботи студентів (СРС). Дисципліна складається з 2 модулів – 15 тем, які м. б. розширені та закріплені за рахунок семінарських занять. 6 (весняний семестр): 60 год. – лекції, 15 – практичне семінарське заняття, 105 – СРС.

МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ КРОЮ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ІНШИХ ТЕХНІК ФОРМОУТВОРЕННЯ У КОСТЮМІ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ ТА КОСТЮМІ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Теми лекційних занять:

Тема 1. Костюм як феномен культури, зразок декоративно-ужиткового мистецтва та матеріали для його створення в історії людства. Текстиль як основа формоутворення костюма та підґрунтя тенденцій моди. Основні методологічні парадигми вивчення історичних костюмів та крою в контексті моди як соціокультурного та художньо-естетичного явища. Базова термінологія з курсу /4 год./.

Тема 2. Особливості, основні види крою та їх зв'язок з формами костюма Стародавнього Світу. Костюм Стародавнього Сходу. Загальна та порівняльна характеристика особливостей костюму в художніх культурах давнього світу. Особливості та основні види текстилю та крою у країнах Передньої Азії та Древнього Єгипту, їх склад, техніко-технологічні характеристики, кольори, опорядження /4 год./.

Тема 3. Античність. Загальна характеристика особливостей формоутворення в костюмі художньої культури античності. Ідеал краси. Костюм Древньої Греції та Древнього Рима. Особливості крою та формоутворення для основних видів і форм античного костюму. Домінуючі засоби формоутворення з текстилю та формування тенденцій моди на: якість, колір, орнамент, елементи символіки в костюмі /4 год./.

Тема 4. Костюм Середньовіччя. Костюм Візантії та Західної Європи в контексті середньовічної моди: формування модного ідеалу та змінності тенденцій. Костюм Київської Русі. Загальна характеристика особливостей крою та текстильних матеріалів, їх особливостей і властивостей в добу панування культури Середньовіччя. Вплив християнства на формування нового ідеалу краси та моди, специфічні засоби втілення цього ідеалу у конкретних формах костюма Візантії та Західної Європи. Костюм Київської Русі. Декоративне опорядження одягового текстилю: традиційні ремісничі техніки і технології, сировина, колір, орнамент, елементи символіки /4 год./.

Тема 5. Сильові особливості крою у костюмах раннього та пізнього Середньовіччя. «Карнавал бургундських мод». Вплив розвитку текстильних матеріалів та їх урізноманітнення на еволюцію конструювання та моделювання костюму Західної Європи в період Середньовіччя: види текстилю та асортименту одягу, технології виготовлення та опорядження, декоративно-оздоблювальні тенденції моди – символіка кольорів, орнаментів, текстильних елементів костюма /4 год./.

Тема 6. Український народний стрій. Загальна характеристика традиційних технік конструювання як основи різних типів чоловічого та жіночого ансамблю вбрання. Склад тканин, техніко-технологічна база формоутворення, кольорово-фактурне та орнаментальне опорядження. Особливості регіональних та локальних костюмних комплексів /4 год./.

Тема 7. Традиції крою стародавнього Сходу. Костюм Індії. Костюм Китаю. Костюм Японії. Загальна характеристика текстильного виробництва та його зв'язок з основними типами чоловічого та жіночого ансамблю вбрання: склад тканин (сировина), кольори і орнаменти, декоративне опорядження. Питання про локальність тенденцій східної моди та масштаби її впливу на країни Європи /4 год./.

Семінарські заняття 1-4. Виконання студентами індивідуальних тематичних завдань за вивченими матеріалами /8 год./.

Завдання з самостійної роботи спрямовані на: закріплення теоретичного лекційного матеріалу; опанування понятійно-термінологічного апарату сучасного мистецтвознавства та культурології; поглиблене знайомство з іконографічними джерелами; на опанування навичок самостійної аналітичної роботи; підвищення рівня спеціальної графічної підготовки.

МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ РІЗНОМАНІТНИХ ТЕХНІК КОНСТРУЮВАННЯ ДЛЯ СВІТСЬКОГО КОСТЮМУ ТА ЙОГО ОЗДОБЛЕННЯ В ПЕРІОД ТАК ЗВАНОГО НОВОГО ЧАСУ

Теми лекційних занять:

Тема 8. Крій костюма епохи Відродження. Панування «Іспанських мод». Загальна характеристика особливостей художньої культури. Гуманізм як нове уявлення про всебічно розвинуту людину, її особистість, персоніфіковану в Ідеалі краси. Значення крою в архітектоніці костюма. Декоративне звучання одягового текстилю: типи тканини, складні кольорові сполучення, техніки і технології виготовлення одягу, символізм і орнаментация виробів. Зв'язок властивостей текстильних матеріалів з особливостями конструктивного вирішення західноєвропейського чоловічого та жіночого костюму XVI ст. /4 год./.

Тема 9. XVII століття: крій епохи бароко та класицизму в світському костюмі. Загальна характеристика особливостей художньої культури періоду абсолютизму у Європі. Нові Ідеали краси. Вдосконалення архітектоніки костюма. Особливості застосування текстильних матеріалів у різних типах та конструктивних рішеннях модного західноєвропейського чоловічого та жіночого костюму. Декоративне вирішення одягу: якість тканин, поєднання різнофактурних тканин, особливості формоутворення, крою, колірної палітри, орнаментів, оздоблювальних технік /4 год./.

Тема 10. XVIII століття: стилістика рококо в конструюванні костюма. Трансформація Ідеалу краси. Особливості крою в костюмах Англії та Франції. Архітектоніка костюма у фокусі світської моди. Особливості крою та конструювання, їх вплив на типи рішення західноєвропейського чоловічого та жіночого костюму. Декоративні підходи до опорядження одягу /4 год./.

Тема 11. XIX століття. Особливості розвитку західноєвропейської текстильної промисловості. Нові техніки крою в костюмі початку XIX століття. Загальна демократизація культури модно одягатись. Вплив Великої французької революції 1789 року на розвиток костюму і формування тенденцій моди. Основні форми й асортимент одягу. Модні тканини, кольори, символи і орнаменти. Актуалізація текстильних аксесуарів у костюмі /4 год./.

Тема 12. Костюм 1800-1825 років. Процес формування загального типу міського європейського костюма на початку XIX століття. Стиль ампір. Заміщення Ідеалу краси ідеалом моди. Роль конструктивно-декоративних прийомів в архітектоніці костюма. Особливі типи західноєвропейського чоловічого та жіночого костюму, конструктивні рішення, обумовлені властивостями одягового текстилю. Moda на декорування текстилю і оздоблення ним різного асортименту одягу. Значення модних деталей костюма та аксесуарів до нього /4 год./.

Тема 13. Костюм 1830-1860 років. Романтизм та бідермаєр. Розквіт «Вікторіанської моди». Ідеал краси. Архітектоніка костюма. Особливі типи та конструктивні рішення західноєвропейського чоловічого та жіночого костюму.

Декоративне рішення одягу. Тканини, колір, орнамент. Різка зміна мод /4 год./.

Тема 14. Костюм 1870-1890 років. Мода та технічний прогрес. Мода епохи модерн. Ідеал краси та ідеал моди: європейський і американський контекст. От-кутюр як символізація фемінності моди. Визначальна роль архітектоніки костюма та її вплив на розвиток текстильних виробництв, їх диференціацію. Особливості крою та новітні конструктивні підходи щодо формоутворення західноєвропейського чоловічого та жіночого костюму. Активізація процесів розповсюдження європейської моди на початку ХХ століття /4 год./.

Тема 15. Шляхи розвитку крою в народному та міському костюмі України. Костюм XVII – XVIII ст., костюм XIX ст. – початку ХХ століття. Особливості поширення європейської моди в Українських містах, типи та конструктивні рішення чоловічого та жіночого костюму. Синтез декоративності традиційного вбрання українців та формотворчих тенденцій модного вбрання з Європи. Тканини, колір, оздоблення. Процеси демократизації моди початку ХХ століття /4 год./.

Семінарські заняття 5-7. Виконання студентами індивідуальних тематичних завдань за вивченими матеріалами /6 год./.

Завдання з самостійної роботи спрямовані на: закріплення теоретичного лекційного матеріалу; опанування понятійно-термінологічного апарату сучасного мистецтвознавства та культурології; поглиблене знайомство з іконографічними джерелами; на опанування навичок самостійної аналітичної роботи; підвищення рівня спеціальної графічної підготовки.

Підсумкові тематичні тести /1 год./.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних занять, матеріали яких закріплюються на підсумкових семінарських заняттях. Лабораторні заняття не передбачені. Зміст самостійної роботи студентів полягає у пошуку додаткової інформації та її аналізі у відповідності до тем лекційних матеріалів; у підготовці усних доповідей та відео-презентацій за лекційними темами дисципліни; у створенні індивідуальних альбомів-довідників із замальовками (ілюстраціями) зразків текстилю та історичних костюмів. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять та створення атмосфери, сприятливої для відвертої дискусії з проблемних питань дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності він має право на оновлення змісту навчальної дисципліни у відповідності до поставлених ним задач і рівня засвоєння матеріалів студентами, про що повинен попередити їх. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації здобувачами процесу навчання. Викладач також повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання.

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Не вітається запізнення на заняття (якщо є поважна причина — студент має попередити викладача завчасно). Пропуски занять без поважних причин недопустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно ознайомитися з нею. Під час дистанційної форми навчання присутність на занятті зараховується лише при постійно увімкненій камері. Якщо камера студента вимкнена, то заняття вважається пропущеним.

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ З КУРСУ І РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ КРОЮ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ІНШИХ ТЕХНІК ФОРМОУТВОРЕННЯ У КОСТЮМІ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ ТА КОСТЮМІ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ						
Дати занять визначаються розкладом.	1	лекція	Костюм як феномен культури, зразок декоративно-ужиткового мистецтва та матеріали для його створення в історії людства.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням	
	2	лекція	Особливості, основні види крою та їх зв'язок з формами костюма Стародавнього Світу. Костюм Стародавнього Сходу.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням	
	3	лекція	Античність. Загальна характеристика особливостей формоутворення в костюмі художньої культури античності. Ідеал краси. Костюм Древньої Греції та Древнього Рима.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням	
	4	лекція	Костюм Середньовіччя. Костюм Візантії та Західної Європи в контексті середньовічної моди: формування модного ідеалу та змінності тенденцій. Костюм Київської Русі.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням	
	5	лекція	Стильові особливості крою у костюмах раннього та пізнього Середньовіччя. «Карнавал бургундських мод».	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням	
	6	лекція	Український народний стрій. Загальна характеристика традиційних технік конструювання як основи різних типів чоловічого та жіночого ансамблю вбрання.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням	
	7	лекція	Традиції крою стародавнього Сходу. Костюм Індії. Костюм Китаю. Костюм Японії.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням	

	1 семінар	підтема в межах тем 1 – 7	2	Тематичні доповіді студентів і презентації	1-10
	2 семінар	підтема в межах тем 1 – 7	2	Тематичні доповіді студентів і презентації	1-10
	3 семінар	підтема в межах тем 1 – 7	2	Тематичні доповіді студентів і презентації	1-10
	4 семінар	підтема в межах тем 1 – 7	2	Тематичні доповіді студентів і презентації	1-10
	Рейтингове оцінювання		36		40 балів
МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ РІЗНОМАНІТНИХ ТЕХНІК КОНСТРУЮВАННЯ ДЛЯ СВІТСЬКОГО КОСТЮМУ ТА ЙОГО ОЗДОБЛЕННЯ В ПЕРІОД ТАК ЗВАНОВОГО НОВОГО ЧАСУ					
Дати занять визначаються розкладом.	8	лекція	Крій костюма епохи Відродження. Панування «Іспанських мод».	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням
	9	лекція	XVII століття: крій епохи бароко та класицизму в світському костюмі.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням
	10	лекція	XVIII століття: стилістика рококо в конструюванні костюма. Трансформація Ідеалу краси. Особливості крою в костюмах Англії та Франції.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням
	11	лекція	XIX століття. Особливості розвитку західноєвропейської текстильної промисловості. Нові техніки крою в костюмі початку XIX століття.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням
	12	лекція	Костюм 1800-1825 років. Процес формування загального типу міського європейського костюма на початку XIX століття. Стиль ампір.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням
	13	лекція	Костюм 1830-1860 років. Романтизм та бідермаєр. Розквіт «Вікторіанської моди».	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням
	14	лекція	14. Костюм 1870-1890 років. Мода та технічний прогрес. Мода епохи модерн.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням
	15	лекція	Шляхи розвитку крою в народному та міському костюмі України. Костюм XVII – XVIII ст., костюм XIX ст. – початку XX століття.	4	Дискусія, доповнення лекційного матеріалу тематичним повідомленням

	5 семінар	підтема в межах тем 8 – 15	2	Тематичні доповіді студентів і презентації	1-10
	6 семінар	підтема в межах тем 8 – 15	2	Тематичні доповіді студентів і презентації	1-10
	7 семінар	підтема в межах тем 8 – 15	2	Тематичні доповіді студентів і презентації	1-20
		Тематичні тести	1		1-20
	Разом за семестр			39	

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є диференційований залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи і участі в підсумкових семінарських заняттях. Для тих, хто бажає покращити результат, передбачені контрольні питання (тест) за темами дисципліни – до 10 додаткових балів. Якщо протягом семестру студент працював плідно і систематично виконував поточні завдання, отримав за кожне із семінарських занять високі бали, він може отримати оцінку відмінно автоматично, без складання тестів. В разі наявності низьких балів і значної кількості пропусків студент складає тести обов'язково. Отримана оцінка вважається остаточною.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на іспиті – студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html> <https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент повністю оволодів матеріалом, в повному обсязі виконав практичну роботу. Активно проявляє себе на заняттях. В презентованій роботі є авторський креативний підхід. Робота виконана та презентована якісно та оригінально, відповідаючи всім вимогам
A	17–19	37–39	Студент повністю оволодів дисципліною, в повному обсязі виконав практичну роботу, але в процесі виконання допустив декілька незначних помилок, що можуть стосуватися самої роботи або її презентації
A-	16	36	Студент повністю оволодів матеріалом, в повному обсязі виконав практичну роботу, але припустився грубих помилок завданнях, є проблеми з якістю роботи

В	12–15	32–35	Студент не в повному обсязі оволодів дисципліною, робота виконана із значними помилками, неточностями, грубо оформлена
С	8–11	22–31	Студент не в повному обсязі оволодів дисципліною, робота виконана із значними помилками, оформлення виконано неякісно
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (відсутність теоретичного аналізу, творчого підходу, помилки в розв'язанні питань тощо).
Е	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність змістовного аналізу, логічного обґрунтування завдання, помилки в обробці матеріалу, несвоєчасна подача виконаної роботи на залік без поважної причини).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за участь у конференції за темою дослідження, виконаною в межах дисципліни або у творчому конкурсі (5–7), активність на заняттях, участь у житті академії (1–3). Максимальна кількість балів-бонусів – 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білан С. Князь і дружина IX–XII ст. : Іконографія, стрій, типологія, художній образ / С. Білан. Львів : Ліга-Прес, 2006. 192 с.
2. Бойко В.М. Українські народні традиції в сучасному одязі. Київ, 1970.
3. Будяк В., Васильєва М., Малік Т. Методологія комплексного проектування ансамблю костюма. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених ДДПУ ім. І. Франка. Дрогобич: видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 69. Том 1. С. 104-110. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/69-1-14>
4. Будяк В., Єрмакова Т., Токар М. Естетика гламуру в дизайні сучасного чоловічого костюму: пошук нових образно-стильових рішень. Теорія та практика дизайну. Культура та мистецтво. Київ, НАУ. 2024. Вип. 1 (31). С. 91-98. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.31.10>
5. Будяк В. Гламур в межах сучасних тенденцій моди. *Функції дизайну в сучасному світі: виміри 2020*: м-ли Міжнар. наук.-практ. конф. (20-21 березня, Суми). Суми, 2020. С. 25-27.
6. Васіна З.О. Галицько-Волинська держава. Литовсько-польський період. Гетьманщина // Український літопис вбрання : [книга-альбом] : наук.-худож. реконструкції / З.О. Васіна ; наук. ред. Л. Клочко. Київ, 2006. Т. 2. С. 14–173.
7. Васіна З.О. Імперський період (XVIII – поч. XX ст. Українське народне вбрання (XVIII – поч. XX ст.) // Український літопис вбрання : [книга-альбом] : наук.-худож. реконструкції / З. О. Васіна ; наук. ред. Л.Клочко. Київ, 2006. Т. 2. С. 174–391.
8. Вбрання в Україні-Русі X–XIII ст. // Українське народознавство : навч. посіб. / за заг. ред. С. П. Павлюка, Г. Й. Горинь, Р. Ф. Кирчіва. Львів, 1997. С. 495–499.
9. Воронцова О. М. Італійський світський костюм XV-XVI ст. та його вплив на дизайн сучасного одягу : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.07 / Воронцова О. М. ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2014. 22 с.
10. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етнографічний нарис. Київ, 1991.
11. Глушко М.С. Народний одяг українців (загальні аспекти виникнення і розвитку) // Історія народної культури українців : навч. посіб. / М.С. Глушко ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2014. С. 311–345.
12. Гриняєва Н. З історії одягу : Національні особливості традиційного одягу японців / Н. Гриняєва // Труд. навчання. 2010. Груд. (№ 12). С. 32–48.

13. Гургула І.В. Тканини / І. В. Гургула // Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва / [редкол.: П. М. Жолтовський, Ю.П. Лащук, О. О. Чарновський]. Львів, 1969. С. 146-149.
14. Даценко М. Мода як соціальне явище: спроба визначення [Електронний ресурс] / М. Даценко // Соціальні виміри суспільства. 2014. № 6. С. 353-364. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svs_2014_6_29
15. Дерман Л.М. Культурогенез тілесних практик моди: філософсько-антропологічний аналіз : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.04 // Дерман Л. М. ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2015. 16 с.
16. Загальні відомості про одяг // Українське народознавство : навч. посіб. / за заг. ред. С. П. Павлюка, Г. Й. Горинь, Р. Ф. Кирчіва. Львів, 1997. С. 489-494.
17. Зозуля Н.О. Народний костюм Подністров'я ХІХ – початок ХХ ст. / Н.О. Зозуля // Проблеми етнографії Поділля : тези доп. наук. конф., [23-25 верес. 1986 р.] / Кам'янець-Поділ. відділ Геогр. т-ва УРСР при АН УРСР [та ін.] ; [редкол.: Л. В. Баженов та ін.]. Кам'янець-Подільський, 1986. С. 114–115.
18. Кікоть А. А. Визначення поняття і форми костюма в контексті особистості [Електронний ресурс] / А. А. Кікоть // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура.4 Харків, 2012. № 15. С. 130-133. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2012_15_33
19. Кікоть А.А. Візуальна репрезентація в костюмі "чоловічого" і "жіночого" [Електронний ресурс] / А.А. Кікоть // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. Харків, 2008. № 12. С. 47-54. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2008_12_8
20. Кікоть А.А. Костюм українського козацтва як складова національної культури / А. А. Кікоть // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. Харків, 2010. № 1. С. 34-38. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2010_1_9
21. Кікоть А.А. Костюм: поняття, структура та функції [Електронний ресурс] / А.А. Кікоть // Культура України. Київ, 2010. Вип. 29. С. 168-177. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ku_2010_29_20
22. Кікоть А.А. Мистецтво костюма: методологія дослідження [Електронний ресурс] / А.А. Кікоть // Культура України : наук. зб. Харків, 2014. Вип. 46. С. 203-211. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ku_2014_46_27
23. Кікоть, А.А. Костюм в українській культурі: гендерні репрезентації: автореф. дис. ... д-ра культурології: 26.00.04 / Кікоть А. А. ; Харків. держ.акад. культури. Харків, 2010. 36 с.
24. Кожолянюк Г. Дівочі та жіночі головні убори українців Буковини ХІХ – першої половини ХХ ст. / Г. Кожолянюк // Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології : зб. наук. ст. / М-во освіти України, Чернів. держ. ун-т ім. Ю. Федьковича, Каф. історії стародав. світу та серед. віків. ; [редкол.: О. І. Сич та ін.]. Чернівці, 1999. Т. 2. С. 232–236.
25. Косміна О. Одяг Київської Русі / О. Косміна // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика викладання. 2012. № 6/7. С. 42-48.
26. Коцан В.В. Іноетнічні запозичення та їх впливи на формування народного одягу долинян Мараморощини (кінець ХІХ - початок ХХ ст. / В. В. Коцан // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія / [редкол.: М. М. Вегеш (голова редкол.) та ін.]. Ужгород, 2008. Вип. 20. С. 188-198.
27. Кротова Т.Ф. Аристократична та революційна мода у Франції кінця ХVІІІ століття: етап зародження нових форм класичного костюма / Т.Ф. Кротова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. Тернопіль, 2012. № 1. С. 160-165. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPUm_2012_1_29

28. Культура і побут населення України: Навч. посібник для вузів / Наулко, Всеволод Іванович, Артюх, Лідія Федорівна, Горленко, Володимир Федорович и др. К.: Либідь, 1991. 230 с.
29. Матвійчук А. Мода Англії XIV–XV ст.: історико-культурний аналіз / А. Матвійчук // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень (10–11 травня 2011) / М-во освіти і науки України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студентів і аспірантів. Луцьк, 2011. Т. 2. С. 176-177.
30. Матейко К.І. Одяг : [XIV–XVIII ст.] / К. І. Матейко // Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва / [редкол.: П.М. Жолтовський, Ю. П. Лащук, О. О. Чарновський]. Львів, 1969. С. 16–19.
31. Матейко К.І. Одяг : [на території України в період первіснообщинного ладу] / К. І. Матейко // Нариси з історії українського декоративноприкладного мистецтва / [редкол.: П. М. Жолтовський, Ю. П. Лащук, О.О. Чарновський]. Львів, 1969. С. 8.
32. Матейко К.І. Одяг : [XIX ст.] / К. І. Матейко // Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва / [редкол.: П.М. Жолтовський, Ю.П. Лащук, О.О. Чарновський]. Львів, 1969. С. 8.
33. Нікіщенко Ю.І. Костюм як можливий об'єкт переозначення в культурі [Електронний ресурс] / Ю.І. Нікіщенко // Магістеріум : Культурологія : збірник / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". Київ, 2011. Вип. 42. С. 73-77. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Magisterium_kul_2011_42_17
34. Нікіщенко Ю.І. Костюм, одяг, річ: до традиції застосування понять [Електронний ресурс] / Ю.І. Нікіщенко // Магістеріум : Культурологія : збірник / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". Київ, 2013. Вип. 52. С. 25-29. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Magisterium_kul_2013_52_7
35. Ніколаєва Т.О. Вступ. Одяг як складова матеріальної та духовної культури українців // Історія українського костюма : [навч. посіб.] / Т.О. Ніколаєва. Київ, 1996. С. 5–27.
36. Ніколаєва Т.О. Компоненти українського костюма XIX – початку XX ст. // Історія українського костюма : [навч. посіб.] / Т.О. Ніколаєва. Київ, 1996. С. 55–109.
37. Ніколаєва Т.О. Одяг населення Київської Русі // Історія українського костюма : [навч. посіб.] / Т. О. Ніколаєва. Київ, 1996. С. 1–36.
38. Ніколаєва Т.О. Традиційний одяг XVIII–XIX ст. у контексті загальноєвропейської культури. Відмінності в костюмі Лівобережжя й Правобережжя // Історія українського костюма : [навч. посіб.] / Т.О. Ніколаєва. Київ, 1996. С. 50–53.
39. Ніколаєва Т.О. Український одяг XIV–XVIII ст. Костюм запорізького козацтва // Історія українського костюма : [навч. посіб.] / Т.О. Ніколаєва. Київ, 1996. С. 37–50.
40. Огаренко Т.О. Одяг і мода як символи статусної приналежності [Електронний ресурс] / Т. О. Огаренко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. Запоріжжя, 2007. Вип. 31. С. 182-193. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2007_31_22
41. Одяг козака. Жіночий одяг // Археологія доби українського козацтва XVI – XVIII ст. : навч. посіб. / М-во освіти України, Ін-т змісту і методів навчання, Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 1997. С. 82–87.
42. Пилип Р.І. Орнаментальні мотиви традиційної народної вишивки українців Закарпаття кінця XIX - першої половини XX ст. / Р. І. Пилип // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія / [редкол.: М.М. Вегеш (голова) та ін.]. Ужгород, 2008. Вип. 21. С. 154-166.
43. Пономарьов А.П. Народне вбрання / А. П. Пономарьов // Історія української культури : в 5 т. / НАН України ; редкол. тому: В.А. Смолій [та ін.]. Київ, 2003. Т. 3 : Українська культура другої половини XVII - XVIII століть. С. 1186–1192.
44. Регіональні риси традиційного вбрання українців XIX – початку XX ст. // Українське народознавство : навч. посіб. / за заг. ред. С.П. Павлюка, Г.Й. Горинь, Р.Ф. Кирчіва. Львів, 1997. С. 518–546.

45. Словник дизайнера одягу : термінологія та поняття для студентів ОПП «Дизайн одягу (взуття)», ОПП «Концептуальний дизайн». Частина I [Електронний ресурс] / Укл. : О.М. Лагода, В.В. Будяк ; М-во культури та інформаційної політики України, Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв . Харків : ХДАДМ, 2023. 85 с.
46. Стамеров К. К. Вступ // Нариси з історії костюмів / К. К. Стамеров. Київ, 2007. С. 5–12.
47. Стамеров К.К. Західноєвропейські костюми італійського типу. Західноєвропейські костюми. Перша половина XVI – початок XVII ст. Західноєвропейські костюми ісландського типу // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 250–308.
48. Стамеров К.К. Західноєвропейські костюми XVII ст. // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 250–308.
49. Стамеров К.К. Західноєвропейські костюми. Кінець V–X ст. // Нариси з історії костюмів / К. К. Стамеров. Київ, 2007. С. 85–97.
50. Стамеров К.К. Західноєвропейські костюми. Середина XVIII ст. остання чверть XVIII ст. // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 353–404.
51. Стамеров К.К. Західноєвропейські костюми. XI–XV ст. // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 85.12
52. Стамеров К.К. Костюми Арабського Сходу. XI–XV ст. Костюми Індії. Костюми Китаю. Костюми Японії / Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 189–249.
53. Стамеров К.К. Костюми Ассирії // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 27–36.
54. Стамеров К.К. Костюми Візантії // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 78–84.
55. Стамеров К.К. Костюми Стародавнього Єгипту // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 13–26.
56. Стамеров К.К. Костюми Стародавньої Греції // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 40–54.
57. Стамеров К.К. Костюми Стародавньої Русі // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 131–140.
58. Стамеров К.К. Українські костюми XV–XVII ст. // Нариси з історії костюмів / К.К. Стамеров. Київ, 2007. С. 168–188.
59. Стельмашук Г.Г. Найдавніші головні убори. Роль функцій у їх формуванні // Традиційні головні убори українців : [монографія] / Г.Г. Стельмашук ; Акад. наук України, Ін-т народознавства. Київ, 1993. С. 38–44.
60. Стельмашук Г.Г. Народні головні убори козацьких часів // Традиційні головні убори українців : [монографія] / Г.Г. Стельмашук ; Акад. наук України, Ін-т народознавства. Київ, 1993. С. 56–81.
61. Стельмашук Г.Г. Одяг / Г. Г. Стельмашук // Історія української культури : в 5 т. / НАН України ; редкол. тому: Я.Д. Ісаєвич [та ін.]. Київ, 2001. Т. 2 : Українська культура XIII – першої половини XVII століть. С. 123–132.
62. Стельмашук Г.Г. Традиційні головні убори українців : [монографія] / Г.Г. Стельмашук ; Акад. наук України, Ін-т народознавства. Київ : Наук. думка, 1993. 240с.
63. Стельмашук Г.Г. Традиційні головні убори українців періоду капіталізму // Традиційні головні убори українців : [монографія] / Г.Г. Стельмашук ; Акад. наук України, Ін-т народознавства. Київ, 1993. С. 81–144.
64. Сусова Н.О. Народний костюм Поділля XIX – початку XX ст.. / Н.О. Сусова // Проблеми етнографії Поділля : тези доп. наук. конф., [23-25 верес. 1986 р.] / Кам'янець-Поділ. відділ Геогр. т-ва УРСР при АН УРСР [та ін.] ; [редкол.: Л.В. Баженов та ін.]. Кам'янець-Подільський, 1986. С. 113–114.

65. рпелюк С.І. Народне вбрання : словничок-довідничок / С. І. Торпелюк. Луцьк : Волин. обл. друк., 2003. 32 с.
66. Традиційний одяг Закарпаття. Кінець XIX – початок XX ст. // Позакласний час. 2011. Лют. (№ 2). С. 58–59.
67. Традиційний одяг Черкащини кінця XIX - початку XX ст. : кат. вист. / текст Г. Корнієнко. Черкаси : [Родовід], 1993. 32 с.
68. Українське народне вбрання XIX – початку XX століття // Українське народне мистецтво : Вбрання : [альбом] / [упоряд.: С.Г. Колос та ін.; текст С.Г. Колос, І.В. Гургула]. Київ, 1961.
69. Український народний стрій XIV–XVIII ст. // Українське народознавство : навч. посіб. / за заг. ред. С. П. Павлюка, Г. Й. Горинь, Р.Ф. Кирчіва. Львів, 1997. С. 500–517.
70. Хайредінова Е.А. Жіночий костюм варварів Південно-Західного Криму V - VII ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.04 / Хайредінова Е.А. ; Ін-т археології. Київ, 2011. 20 с.
71. Хілобок Н. Жіноча мода епохи модерну / Н. Хілобок // Дніпро. 2012. - № 12. С. 130-131.
72. Хіросі Н. Особливості японської моди / Н. Хіросі ; пер. з яп. О. Бутакової // Нар. творчість та етнографія. 2009. № 1. С. 40-44.
73. Цаль С. Історичний розвиток в'язаного одягу: світові тенденції [Електронний ресурс] / С. І. Цаль // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв . Мистецтвознавство. Архітектура. Харків, 2010. № 1. С. 73-75. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2010_1_19
74. Шевага Ю. Ювелірні оздоби в українському чоловічому вбранні шляхти і міщанства XV–XVII ст.: типологія, художні особливості / Ю.Шевага // Народознавчі Зошити : двомісячник / Ін-т народознав. Нац. Акад. наук України ; голов. ред. С. Павлюк. Львів, 2000. Зошит 6 : Листопад-грудень. С. 1008–1011.
75. Шевнюк О. Костюм арабського сходу / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. 2007. № 1. С. 52-55.
76. Шевнюк О. Костюм романського Середньовіччя / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. 2008. № 2. С. 57-60.
77. Шевнюк О. Костюми іспанського ренесансу / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. 2012. № 4. С. 52-56.
78. Шевнюк О. Л. Костюм як феномен культури // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 10–41.
79. Шевнюк О.Л. Костюм Візантії // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 113–116.
80. Шевнюк О.Л. Костюм Давнього Єгипту // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 48–57.
81. Шевнюк О.Л. Костюм Давнього Риму // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 67–75.
82. Шевнюк О.Л. Костюм Давньої Греції // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 59–66.
83. Шевнюк О.Л. Костюм Північного Відродження в контексті вивчення світової художньої культури в загальноосвітніх школах / О.Л. Шевнюк // Мистецтво та освіта. 2015. № 1/2. С. 2-7.
84. Шевнюк О.Л. Костюм Ренесансу // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 140– 175.
85. Шевнюк О.Л. Костюм традиційного Сходу // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 76–111.
86. Шевнюк О.Л. Костюм XVII ст. // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 176– 203.

87. Шевнюк О.Л. Костюм XVIII ст. // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 204–235.
88. Шевнюк О.Л. Костюм XIX ст. // Історія костюма : навч. посіб. / О.Л. Шевнюк ; М-во освіти і науки України. Київ, 2008. С. 236–281.
89. Шевнюк, О. Костюм готичного Середньовіччя / О. Шевнюк // Мистецтво та освіта. 2009. № 1. С. 49-54.
90. Янковська Д. Впливи мусульманського Сходу на європейську моду [Електронний ресурс] / Д. Янковська // Мистецтвознавчий автограф : зб. наук. пр. Львів, 2013. Вип. 6/8. С. 200-211. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mznav_2013_6-8_17